

**Etický kódex zdravotníckeho pracovníka
Fakultnej nemocnice s poliklinikou Nové Zámky**

I.

Etické zásady činnosti zdravotníckeho zariadenia**Zdravotnícke zariadenie podporuje a uznáva tieto hodnoty a zásady:**

- spokojnosť pacientov a zamestnancov,
- vysokú kvalitu práce a jej neustále zlepšovanie,
- schopnosti a osobnú tvorivú aktivitu zamestnancov,
- individuálne práva a dôstojnosť zamestnancov, vzájomná úctu a vysokú etiku vzťahov,
- vo vzťahu k svojim zamestnancom dôsledne rešpektuje ich individuálne práva a ľudskú dôstojnosť bez ohľadu na ich pohlavie, sexuálnu orientáciu vek, rasu, jazyk, vieru a náboženstvo, politické a iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok alebo iné postavenie, pri individuálnom ocenení výkonu, odbornosti a morálno-charakterových kvalít,
- dbá na to, aby sa na pracovisku nevyskytovala diskriminácia formou obťažovania a nežiadúceho správania s úmyslom alebo účinkom porušiť ľudskú dôstojnosť, čím by sa pre zamestnanca vytváralo nepriateľské, zastráňujúce, zahanbujúce, ponižujúce alebo urážlivé prostredie v dôsledku čoho by sa zamestnanec mohol domáhať ochrany svojich práv na súde vrátane primeranej nemajetkovej ujmy v peniazoch,
- rešpektuje u zamestnancov ako vec osobnej slobody ich politickú orientáciu resp. odborovú príslušnosť a neobmedzuje ich v politických aktivitách, pokiaľ ich nevykonávajú v pracovnej dobe a v priestoroch FNsP,
- očakáva od svojich zamestnancov vysoko kvalitnú prácu, profesionálne správanie sa a dodržiavanie morálnych zásad, iniciatívne plnenie úloh vymedzených v pracovnej náplni, aktívnu spoluprácu so spolupracovníkmi a pozitívne správanie sa k pacientom,
- zamestnávateľ koná voči svojim zamestnancom vždy korektne a v súlade s platnými všeobecne záväznými právnymi predpismi,
- umožňuje zamestnancom prístup k rozhodnutiam, dokumentom a predpisom, ktoré regulujú ich prácu a činnosť v FNsP, odmeňovanie a iné otázky potrebné pre kompletnú informovanosť pracovníkov,
- nevedie o svojich zamestnancoch žiadne záznamy bez ich súhlasu, nevydáva o nich žiadne posudky, vyjadrenia bez možnosti sa k nim vyjadriť,
- uznáva a oceňuje kvalitnú prácu a výkony svojich zamestnancov,
- usiluje sa o stabilizáciu kvalitných a výkonných zamestnancov, umožňuje a podporuje ich profesionálny rozvoj,
- pri prijímaní nových zamestnancov prihliada na to, či o uchádzačovi o prácu nie je známe, že sa dopustil porušenia etických zásad na predchádzajúcich pracoviskách,
- rešpektuje právo zamestnancov vyslovovať názory, ktorých cieľom je zlepšenie riadenia FNsP a vzťahov medzi zamestnancami a zamestnávateľom,
- dôsledne plní záväzky vyplývajúce z Kolektívnej zmluvy a dohôd uzatvorených na ochranu záujmov zamestnancov so zástupcami zamestnancov.

II.

Etické zásady zamestnanca FNsP

Spoločné etické zásady zamestnancov:

- zamestnanec bezvýhradne dodržiava zákony a ďalšie právne predpisy vzťahujúce sa na profesionálnu činnosť v zdravotníctve,
- za každých okolností koná tak, aby nespôsobil hmotnú a morálnu škodu,
- využíva informačné systémy zamestnávateľa v súlade s jeho záujmami a nezneužíva ich na svoje súkromné účely,
- zamestnanec je lojálny voči FNsP, jej vedeniu a spolupracovníkom, chráni a obhajuje jeho dobré meno na verejnosti,
- zamestnanec si zvyšuje svoju odbornú kvalifikáciu a pracovný potenciál plne využíva v prospech zamestnávateľa,
- v priebehu pracovnej doby sa venuje výlučne pracovným povinnostiam,
- zamestnanec v priebehu pracovnej doby nevykonáva žiadne politické aktivity,
- zamestnanec nepodnikne priame alebo nepriame iniciatívy, ktoré by mohli byť považované za vyhľadávanie alebo vymáhanie mimoriadnych darov, provízií kvalifikovaných ako úplatky od obchodných partnerov alebo pacientov.
- prísne dodržiava obchodné tajomstvo zamestnávateľa a povinnú mlčanlivosť o skutočnostiach o ktorých sa dozvedeli v súvislosti s výkonom svojho povolania.,
- zamestnanec poskytuje informácie oznamovacím prostriedkom výlučne na základe poverenia príslušného vedúceho zamestnanca FNsP,
- zamestnanec svojim konaním a vzťahmi k spolupracovníkom spoluvytvára dobrú klímu na pracovisku, založenú na spolupráci, úcte, dôvere a solidarite,
- zamestnanec si váži a ochraňuje dôstojnosť a súkromie spolupracovníkov,
- zamestnanec odovzdáva svoje vedomosti a skúsenosti spolupracovníkom.

Vedúci zamestnanci FNsP okrem toho:

- sú vzorom správania, prístupov a konania pre spolupracovníkov,
- rozvíjajú schopnosti a motivujú svojich spolupracovníkov,
- spravodlivo oceňujú spolupracovníkov podľa ich výkonu a prínosu,
- hľadajú a rozvíjajú silné a kladné stránky spolupracovníkov,
- sú otvorení pripomienkam spolupracovníkov.

III.

Etický kódex zdravotníckeho pracovníka

1. Predmetom činnosti FNsP Nové Zámky je poskytovanie zdravotnej starostlivosti a dodržiavanie práv a povinností fyzických osôb a právnických osôb pri zabezpečovaní tejto starostlivosti zamestnancami zdravotníckej organizácie.
2. Etický kódex je súhrnným vyjadrením základných etických pravidiel konania zdravotníckej organizácie a jej požiadaviek na svojich zamestnancov – lekára, farmaceuta, sestry, pôrodnej asistentky, laboranta, iných asistentov, technikov a iných zdravotníckych pracovníkov v súlade s § 27 zákona č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách a v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov – Príloha č. 4, zákona č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme službe a zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce.

3. Etický kódex zamestnanca FNsP Nové Zámky vypracovaný v súlade s platnými právnymi predpismi definuje etické zásady profesionálneho správania sa zamestnancov FNsP. Dodržiavanie etického kódexu je záväzné pre každého zamestnanca FNsP Nové Zámky. Porušenie týchto zásad sa považuje za porušenie pracovnej disciplíny.
4. Poslaním zdravotníckeho pracovníka je vykonávať zdravotnícke povolanie svedomito, statočne, s hlbokým ľudským vzťahom k človeku, v súlade s právnymi predpismi, s dostupnými poznatkami lekárskeho vied a biomedicínskymi vedami a s prihliadnutím na technické a vecné vybavenie zdravotníckeho zariadenia, v ktorom poskytuje zdravotnú starostlivosť.

IV.

Všeobecné povinnosti zdravotníckeho pracovníka

1. Stavovskou povinnosťou zdravotníckeho pracovníka je profesionálna starostlivosť o zdravie jednotlivca a spoločnosti v súlade so zásadami ľudskosti, v duchu úcty k ľudskému životu od jeho počiatku až do konca s rešpektovaním dôstojnosti ľudského jedinca.
2. Povinnosťou zdravotníckeho pracovníka je zachovávať život, chrániť, podporovať a obnovovať zdravie, predchádzať chorobám, mierniť utrpenie bez ohľadu na národnosť, rasu, vierovyznanie, sexuálnu orientáciu, politickú príslušnosť, spoločenské postavenie, morálnu a rozumovú úroveň a povest' pacienta.
3. Zdravotnícky pracovník je u nevyliciteľne chorých a zomierajúcich je povinný mierniť ich bolesť, rešpektovať ľudskú dôstojnosť a zmierňovať ich utrpenie.
4. Zdravotnícky pracovník pri výkone svojho povolania postupuje v súlade so zákonom č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
5. Povinnosťou zdravotníckeho pracovníka je byť za všetkých okolností vo svojich profesionálnych rozhodnutiach nezávislý, zodpovedný a spoľahlivý.
6. Zdravotnícky pracovník pomáha pacientom uplatňovať právo slobodného výberu zdravotníckeho pracovníka.

V.

Zdravotnícky pracovník a výkon jeho povolania

1. Zdravotnícky pracovník v rámci svojej odbornej spôsobilosti a kompetencie vykonáva preventívne, diagnostické a liečebné výkony spôsobom zodpovedajúcim súčasným poznatkom lekárskej vedy.
2. Zdravotnícky pracovník plní svoje povinnosti aj v situáciách verejného ohrozenia a pri katastrofách prírodnej alebo inej povahy.
3. Od zdravotníckeho pracovníka nemožno vyžadovať taký výkon alebo spoluúčasť na ňom, ktorý odporuje jeho svedomiu, okrem prípadov na ochranu života, zdravia alebo práv pacienta.
4. Zdravotnícky pracovník nesmie predpisovať a podávať lieky, od ktorých vzniká závislosť, alebo také lieky, ktoré majú účinky dopingu, na iné ako liečebné účely.
5. Zdravotnícky pracovník u nevyliciteľne chorých a zomierajúcich zmierňuje bolesť, rešpektuje ľudskú dôstojnosť, prania pacienta v súlade s právnymi predpismi a zmierňuje utrpenie. Eutanázia a asistované suicídium sú neprípustné.

6. Zdravotnícky pracovník, ktorý vykonáva povolanie, je povinný dbať o svoj odborný rast a sústavne sa vzdelávať.
7. Je povinný pri výkone povolania primerane chrániť zdravotnú dokumentáciu pred neoprávnenou zmenou, zničením a zneužitím v súlade so zákonom č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov.
8. Zdravotnícky pracovník nesmie sám alebo po dohovore s inými ordinovať neúčelné diagnostické, liečebné ani iné výkony.
9. Pri predpisovaní a odporúčaní liekov, zdravotníckych pomôcok a dietetických potravín sa zdravotnícky pracovník nesmie riadiť komerčnými hľadiskami, ale výlučne poznatkami lekárskej vedy, profesionálnym úsudkom, svojim svedomím a potrebou pacienta.
10. Zdravotnícky pracovník sa môže zúčastňovať na prezentácii odborných zdravotníckych tém na verejnosti, v tlači, rozhlase a televízii a na diskusii k nim.
11. Zdravotnícky pracovník nemôže používať nedôstojné praktiky smerujúce k rozšíreniu počtu pacientov. Je zakázané takéto aktivity iniciovať prostredníctvom druhých osôb. Reklama a inzercia súkromnej praxe, zdravotníckych zariadení a používaných diagnostických a liečebných metód sú povolené. Reklama musí byť pravdivá, striedma, výsostne informujúca a nesmie mať znaky nekalej súťaže. Text reklamy a jej zverejnenie nesmú znížiť vážnosť povolania zdravotníckeho pracovníka. Zdravotnícky pracovník sa vyhne používaniu reklamy na pracovisku zamestnávateľa.
12. Zdravotnícky pracovník si musí byť vedomý svojho postavenia, svojej úlohy v spoločnosti a svojho vplyvu na okolie.

VI.

Zdravotnícky pracovník a pacient

1. Zdravotnícky pracovník si vo vzťahu k pacientovi plní svoje profesionálne povinnosti.
2. Zdravotnícky pracovník sa správa k pacientovi korektne, s pochopením, s rešpektovaním intimity a trpezlivosťou a nezníži sa k hrubému alebo nemravnému konaniu. Rešpektuje pacienta ako rovnocenného partnera so všetkými občianskymi právami i povinnosťami vrátane zodpovednosti za svoje zdravie.
3. Zdravotnícky pracovník nesmie pomáhať porušovaniu cti a dôstojnosti človeka alebo sa na ňom zúčastňovať. Každý zdravotnícky pracovník je povinný oznámiť príslušným orgánom podozrenie z hrubého alebo krutého zaobchádzania a týrania pacienta, a to najmä maloletej osoby a osoby pozbavenej spôsobilosti na právne úkony.
4. Zdravotnícky pracovník je povinný v rozsahu svojich kompetencií zrozumiteľným spôsobom poučiť pacienta alebo jeho zákonného zástupcu o charaktere ochorenia, zamýšľaných diagnostických a liečebných postupoch vrátane rizík o uvažovanej prognóze a o ďalších dôležitých okolnostiach, ktoré môžu nastať v priebehu diagnostiky a liečby.
5. Zdravotnícky pracovník je povinný získať informovaný súhlas pacienta, jeho zákonného zástupcu alebo splnomocneného zástupcu pred poskytnutím nezvratného zdravotníckeho výkonu.
6. Zdravotnícky pracovník nijakým spôsobom nesmie zneužiť dôveru a závislosť pacienta. Všetky informácie získané pri výkone povolania sú dôverné počas života pacienta, ako aj po jeho smrti.

VII. Vzťahy medzi zdravotníckymi pracovníkmi

1. Základom vzťahov medzi zdravotníckymi pracovníkmi je vzájomné uznávanie jednotlivých zdravotníckych profesií, čestné, slušné a spoločensky korektné správanie spolu s kritickou náročnosťou, rešpektovaním kompetencií a priznávaním práva na odlišný názor.
2. Zdravotnícki pracovníci, ktorí súčasne alebo následne vyšetrujú, liečia alebo ošetrujú toho istého pacienta, vzájomne spolupracujú.
3. Zdravotnícki pracovníci sú povinní požiadať ďalšieho zdravotníckeho pracovníka o konzílium vždy, keď si to vyžadujú okolnosti a pacient s tým súhlasí. Majú právo navrhnúť osobu konzultanta. Závery konziliárneho vyšetrenia majú byť dokumentované písomne a je povinnosťou informovať o nich pacienta s osobitným dôrazom v prípadoch, keď sa názory zdravotníckych pracovníkov rôznia.
4. Zdravotnícki pracovníci nesmú poskytovať zdravotnú starostlivosť za prítomnosti osoby, ktorá nie je zdravotníckym pracovníkom. Výnimkou z uvedených zásad je osoba, ktorá zdravotníckemu pracovníkovi umožňuje poskytovať prvú pomoc, alebo taká osoba, ktorá sa v zdravotníckom zariadení vzdeláva a ďalšia osoba, s ktorej prítomnosťou pacient súhlasí.
5. Zdravotnícky pracovník nesmie podporovať činnosť nezdravotníckeho pracovníka vykonávajúceho činnosť, ktorú môže vykonávať iba zdravotnícky pracovník.

VIII. Všeobecné povinnosti farmaceuta

- v službe zdraviu je povinný plniť svoje spoločenské poslanie,
- vykonávať svoje povolanie v záujme ľudskosti a života, v duchu úcty k človeku a ľudským právam, s vedomím plnej zodpovednosti voči svojmu stavu a povolaniu lekárnik, v súlade s Ústavou SR, všeobecnej záväznými právnymi predpismi a stavovskými predpismi,
- celoživotne sa vzdelávať a vykonávať svoju prax v súlade s najnovšími vedeckými poznatkami,
- uznávať právo každého človeka na slobodný výber lekárne,
- zachovávať profesionálnu mlčanlivosť o skutočnostiach zistených pri výkone povolania,
- vykonávať svoju profesiu osobne, odborne a eticky zodpovedne,
- venovať sa rovnakou mierou všetkým pacientom bez ohľadu na pohlavie, národnosť, rasu, vierovyznanie, politickú príslušnosť, spoločenské postavenie, morálnu a rozumovú povest' pacienta a to aj bez ohľadu na osobné pocity lekárnik,
- zachovávať korektný prístup k chorému a rešpektovať jeho dôstojnosť,
- poskytnúť chorému v bezprostrednom ohrození života a zdravia pomoc v rozsahu svojich možností a vedomostí,
- svojou odbornou činnosťou je povinný podieľať sa na zvyšovaní zdravotnej osvedy osôb,

- zachovávať a chrániť duchovné tradície povolania farmaceuta a viesť mladých kolegov k úcte k stavu a k profesii
- oznamovať kontrolným orgánom komory prípady porušovania týchto zásad.

Farmaceut nesmie:

- uzatvárať také právne vzťahy, ktoré by umožňovali nepovolaným osobám prístup k liekom a manipuláciu s nimi,
- za žiadnych okolností ani na okamih zveriť výkon svojej profesie nekvalifikovanej osobe,
- zneužiť stav pacienta vo svoj prospech,
- verejne posudzovať činnosť lekára a narušiť tak dôveru v jeho činnosť,
- použiť inú osobu na usmernenie pacienta do svojej lekárne,
- svojím konaním spôsobovať morálnu ujmu.

IX.

Etický kódex sestry a pôrodnej asistentky

Všeobecné povinnosti sestry :

- dodržiavať základné ciele a hodnoty ošetrovateľského procesu v duchu odbornosti, praxe, zodpovednosti, dôvery a morálky,
- vážiť si život, ľudské práva a dôstojnosť každého jednotlivca bez ohľadu na pohlavie, etnickú skupinu, rasu, náboženstvo, kultúru, sexuálnu orientáciu, sociálne postavenie a politické presvedčenie,
- ochraňovať právo pacienta na súkromie,
- chrániť informácie dôverného charakteru a zachovávať mlčanlivosť dovtedy, kým podľa zákona alebo výslovného súhlasu pacienta nie je z tejto povinnosti oslobodená,
- chrániť pacienta pred nekompetentným, neetickým alebo nezákonným konaním niektorého člena zdravotníckeho tímu alebo inej osoby,
- sústavne prehlbovať svoje teoretické vedomosti a praktické zručnosti v súlade s aktuálnymi vedeckými poznatkami v ošetrovateľstve,
- podieľať sa na výchove verejnosti k zdravému spôsobu života.

Sestry majú štyri základné povinnosti:

- podporovať zdravie,
- predchádzať chorobám,
- obnovovať a udržiavať zdravie,
- zmierňovať utrpenie.

Sestry pri poskytovaní ošetrovateľskej starostlivosti zvažujú dôsledky pre pacienta, rodinu a spoločnosť v duchu morálky dodržiavajú tieto etické princípy ošetrovateľstva:

- úctu k človeku a rešpekt k ľudskému životu,
- autonómiu – sebaurčenia jednotlivca,
- konanie dobra,
- vyhýbanie sa spôsobeniu škody,
- zachovávanie mlčanlivosti,
- pravdivosť, spoľahlivosť a spravodlivosť v konaní voči ľuďom.

Všeobecné povinnosti pôrodnej asistentky:

- zodpovednosť, dôvera, vzájomná úcta a dôstojnosť všetkých členov spoločnosti,
- rovnosť pre všetkých ľudí v prístupe k starostlivosti o zdravie,
- rešpektovanie práva ženy na materstvo,
- spolupráca so ženami v otázkach ich materstva v súčinnosti s inými zdravotníckymi pracovníkmi,
- poskytovanie starostlivosti ženám a rodinám, ktoré čakajú narodenie dieťaťa,
- zabezpečenie bezpečného priebehu pôrodu žien,
- reagovať na psychické, telesné, emocionálne a duchovné potreby žien,
- starať sa o osobný, intelektuálny a profesionálny rast a odbornú prax,
- dodržiavať v tajnosti informácie o pacientke a jej rodine, ochraňovať právo na súkromie,
- zúčastňovať sa na rozvoji zdravotnej politiky podporujúcej zdravie žien a rodín očakávajúcich narodenie dieťaťa.

X.**Záverečné ustanovenia**

1. Za dodržiavanie a plnenie zásad Etického kódexu zdravotníckeho pracovníka FNsP ako štátnej príspevkovej organizácie zodpovedá každý vedúci zamestnanec a všetci zamestnanci.
2. K dodržiavaniu Etického kódexu zdravotníckeho pracovníka FNsP je zamestnanec zaviazaný podpisom pracovnej zmluvy počas celej doby trvania pracovného pomeru. Dodržiavanie etického kódexu je súčasťou pracovného hodnotenia zamestnancov FNsP.